

Sygn. akt *XVII AmE 193/15*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	SSO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	Sekr. sąd. Wioleta Donoch

po rozpoznaniu 30 sierpnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. B.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania P. B. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 12 października 2015 roku Nr (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od P. B. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 193/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 października 2015 roku nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 w związku z art. 56 ust. 2 pkt 1, ust. 3 i ust. 6 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm.) (dalej p.e.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy - P. B. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą: Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowo - Usługowe (...) P. B. z siedzibą w S. (dalej powód),

I. stwierdził, że P. B. naruszył warunek 2.2.1. „Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych prawem. W szczególności jest on zobowiązany posiadać ważny dokument określający parametry fizykochemiczne paliwa będącego przedmiotem obrotu i wydać na jego podstawie, na żądanie odbiorcy, oświadczenie, we własnym imieniu, o zgodności parametrów jakości dostarczonego paliwa z parametrami wynikającymi z norm

określonych prawem lub z zawartej z tym odbiorcą umowy.” koncesji wydanej przez Prezesa URE 28 lutego 2006 r., nr (...), w ten sposób, że wprowadził do obrotu poprzez stację paliw zlokalizowaną w N.:

1. olej napędowy niespełniający wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (stan na dzień kontroli: Dz. U. z 2008 r. Nr 221, poz. 1441 ze zm., tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1058) w zakresie destylacji do 350 °C (sprawozdanie z badań z dnia 1 października 2013 r., znak: (...)).

2. benzynę niespełniającą wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych w zakresie temperatury końca destylacji ((...)) (sprawozdanie z badań z dnia 12 maja 2015 r., znak: (...)).

II. za działanie opisane w pkt I wymierzył P. B. karę pieniężną w wysokości 34 000 zł, co stanowi ok (...) % przychodów z działalności koncesjonowanej uzyskanych przez ww. Przedsiębiorcę w 2014 r.

Od niniejszej Decyzji powód złożył odwołanie, zaskarżając ją w całości i wniósł o:

1. uchylenie Decyzji w części pkt II i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez odstąpienie od nałożenia kary na stronę,
2. zmianę Decyzji w części pkt II i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez dokonanie miarkowania kary w ten sposób, iż wysokość kary stanowi 1 złoty lub innej odpowiedniej wysokości z uwzględnieniem stanu faktycznego oraz możliwości finansowych strony,

a nadto: przyznanie stronie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonej Decyzji powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy w przedmiotowej sprawie stopień szkodliwości czynu jest znikomy, bowiem nieznaczna ilość paliwa niespełniającego normy została wydystrybuowana poza stację paliw a normy, które zostały przekroczone nie są znaczne i nie wpływały na prawidłowe funkcjonowanie silników znajdujących się w pojazdach konsumentów oraz strona zaprzestała naruszeń polegających na sprzedaży paliwa niespełniającego norm jak i wskazała podmioty, od których nabywała paliwo niespełniające norm, a w związku z tymi okolicznościami, zdaniem strony, Prezes URE powinien odstąpić od wymierzenia mu kary;

2. art. 355 § 2 k.c. poprzez błąd w jego subsumcji polegający na odmowie stronie działania uwzględniającego należyta staranność w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, w sytuacji, gdy strona dochowała należytej staranności w zakresie prowadzonej przez niego działalności z uwzględnieniem wszelkich okoliczności faktycznych takich jak niewystępowanie w poprzednich okresach paliwa niespełniającego norm jak i otrzymywania od dostawców paliwa świadectw jakości paliwa, na co wskazuje ustawa,

z ostrożności procesowej:

3. art. 56 ust. 6 p.e. poprzez błąd w jego subsumcji wyrażający się w tym, iż organ administracji błędnie przyjął, iż zachodzą w nin. sprawie przesłanki nałożenia na stronę kary w wysokości 34.000 złotych, która to kwota nie uwzględnia faktycznego stopnia szkodliwości czynu, zawinienia oraz dotychczasowego zachowania podmiotu jak i jego możliwości finansowych, przez co organ błędnie nie dopatrywał się przesłanek miarkujących wysokość kary i określił ją w wygórowany sposób.

W uzasadnieniu odwołania powód wskazał, że nie zgadza się z rozstrzygnięciem Prezesa URE w części dotyczącej wymierzenia przez organ kary. Powód zaznaczył przy tym, że nie kwestionuje faktu, iż poprzez stację paliw zlokalizowaną w N. zostało wprowadzone do obrotu paliwo (olej napędowy oraz benzyna) niespełniające norm, jednakże, jak podał, było to spowodowane działaniami nielegującymi po jego stronie.

Powód podniósł, iż prowadzi działalność gospodarczą w zakresie gastronomii (dyskoteka), przewozu oraz sprzedaży paliw. Jako mikro przedsiębiorca prowadzi działalność w różnych dziedzinach gospodarki. Każdą z tychże działalności wykonuje zgodnie z przepisami wskazanymi w poszczególnych jego aktach prawnych.

Powód wyraził przekonanie, iż prowadzi działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwem z należytą starannością z uwzględnieniem zawodowego charakteru tej działalności. Zauważył, iż wykonując ową działalność opierał się na literalnym brzmieniu ustaw i rozporządzeń, w których brak jednoznacznych uregulowań stanowiących co powinien zrobić podmiot, aby zabezpieczyć się przed dostawą paliwa niespełniającego norm. Powód podniósł przy tym, że nie posiada odpowiedniego zaplecza laboratoryjnego, aby mógł na bieżąco sprawdzać, jakość paliwa. Natomiast w związku z brakiem uregulowań dotyczących możliwości kontrolowania dostarczanego paliwa przez dostawców, dokonywał sprawdzenia jakości paliwa poprzez uzyskanie stosownych świadectw jakości. Powód wywiódł, iż świadectwo jakości paliwa ma świadczyć o tym, iż dane paliwo transportowane do stacji paliw posiada odpowiednie właściwości oraz spełnia normy przewidziane przez prawo. Stwierdził, że gdyby, zatem przyjąć, iż fakt posiadania owego świadectwa nie jest wystarczający do odbioru tegoż paliwa to oznaczałoby to, iż przedmiotowe świadectwa nie mają racji bytu w obrocie gospodarczym i prawnym.

Jednocześnie wskazał, że w dniu poboru próbki paliwa tj. 24 lutego 2015 r. w zbiornikach na stacji paliw znajdowało się paliwo pochodzące od podmiotu Przedsiębiorstwo (...) A. C., bowiem rzeczony podmiot dostarczył je na stację paliw do strony 20 lutego 2015 r. Przy czym, jak podał powód, Przedsiębiorstwo (...) A. C. samo przyznało w wyjaśnieniach złożonych Urzędowi Celnemu, iż dostarczało rzeczony paliwo w danym dniu do strony. W związku z powyższym powód uznał, że wskazał podmiot, od którego pochodzi paliwo nieposiadające odpowiednich właściwości oraz niespełniające norm, gdyż całość paliwa zalegającego w zbiornikach pochodziła od wyżej wymienionego podmiotu.

Powód podkreślił, że w nin. sprawie zachodzą przesłanki, które mogły skutkować odstąpieniem od wymierzenia mu kary, bowiem w chwili powzięcia informacji o tym, iż dane paliwo nie spełnia norm przewidzianych przez prawo przedsięwziął wszelkie czynności w celu wyjaśnienia rzeczony sprawy, tj. wskazał podmiot, który dostarczył paliwo, a które zalegało w zbiornikach na stacji paliw oraz zaprzestał sprzedaży przedmiotowego paliwa na rzecz konsumentów. Ponadto sprzedał nieznaczną ilość paliwa niespełniającego normy w stosunku do całkowitej rocznej ilości tejże sprzedaży, przy czym paliwo, które zostało sprzedane konsumentom, nie wpływało na prawidłowe funkcjonowanie silników znajdujących się w pojazdach. Tym samym, według powoda, stopień szkodliwości czynu jest znikomy, toteż Prezes Urzędu Regulacji Energetyki powinien odstąpić od wymierzenia kary, tym bardziej, iż powód nie był wcześniej karany za tego typu naruszenie.

W odniesieniu do zarzutu wygórowania kary powód powtórzył, że stopień szkodliwości czynu nie był znaczny albowiem jakość tej nieznacznej części paliwa (w skali całej sprzedaży na stacji paliw) wydstrybuowanej do konsumentów nie spowodowała żadnych uszkodzeń w pojazdach konsumentów. Z kolei stopień zawinienia powód określił jako znikomy albowiem, jak podniósł, nie działał z zamiarem wprowadzenia do obrotu paliwa niespełniającego normy i dochował należytej staranności przy wyborze podmiotu dostarczającego paliwo, zostały mu przedstawione świadectwa jakości, z których wynikało iż dana partia paliwa spełnia normy przewidziane przez prawo. Poza tym powód współpracował z organem administracyjnym poprzez wykazanie, iż paliwo zalegające w zbiornikach na stacji paliw należy do podmiotu Przedsiębiorstwo (...) A. C. i że zostało dostarczone na 3 dni przed kontrolą urzędu celnego.

Powód zwrócił również uwagę, iż obrót paliwem charakteryzuje się tym, przychody z tej działalności są na wysokim poziomie, jednakże sam zysk stanowi niewielki procent z tegoż przychodu, bowiem pomimo tego, iż paliwo kosztuje ok. 4,50- 5 złotych za liter sprzedanego paliwa to faktyczny zysk przedsiębiorcy wynosi ok. 7-8 groszy za 1 liter. Wywiódł więc, że tak wysoka kara w kwocie 34.000 zł może spowodować brak płynności finansowej i doprowadzić do niemożności regulowania bieżących zobowiązań. Co więcej kara ta jest wygórowana w stosunku do stopnia zawinienia, szkodliwości społecznej oraz dotychczasowego zachowania się strony.

Pozwany złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 28 lutego 2006 r. nr (...), Prezes URE udzielił powodowi koncesji na obrót paliwami ciekłymi (k. 4- 6 akt adm.).

Na podstawie powyższej koncesji Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych prawem. W szczególności jest on zobowiązany posiadać ważny dokument określający parametry fizyko - chemiczne paliwa będącego przedmiotem obrotu i wydać na jego podstawie, na żądanie odbiorcy, oświadczenie, we własnym imieniu, o zgodności parametrów jakości dostarczonego paliwa z parametrami wynikającymi z norm określonych prawem lub z zawartej z tym odbiorcą umowy (warunek 2.2.1. koncesji).

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez funkcjonariuszy Urzędu Celnego w K. 29 lipca 2013 r. na stacji paliw w N., prowadzonej przez powoda ujawniono, że oferował on na tej stacji paliw olej napędowy niespełniający wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1058, zwanym dalej „rozporządzeniem jakościowym”) w zakresie destylacji do 350° C. W sprawozdaniu z badań próbki oleju napędowego pobranego w ramach kontroli stwierdzono, iż skład frakcyjny przy ciśnieniu atmosferycznym do 350° C destyluje 79,7 [% (V/V)] przy normie określonej w rozporządzeniu jakościowym min. 85 [% (V/V)] (protokół kontroli wyrobów energetycznych k. 7- 8 akt adm.; protokół pobrania próbek towaru k. 9 akt adm.; sprawozdanie z badań z dnia 1 października 2013 r. znak: (...) k. 9v- 10 akt adm.).

Z kolei w wyniku kolejnej kontroli przeprowadzonej przez funkcjonariuszy Urzędu Celnego w K. 24 i 25 lutego 2015 r. na stacji paliw Przedsiębiorcy w N. ujawniono, że powód oferował na tej stacji benzynę niespełniającą wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu jakościowym w zakresie temperatury końca destylacji ((...)). W sprawozdaniu z badań próbki benzyny Pb95 pobranej w toku kontroli oznaczono wynik pomiaru w zakresie temperatury końca destylacji ((...)) na poziomie 316,8 [°C] przy normie określonej w rozporządzeniu jakościowym max. 210 [°C] (protokół kontroli wyrobów energetycznych k. 12- 16 akt adm.; protokół pobrania próbek towaru k. 17 akt adm.; sprawozdanie z badań z dnia 12 maja 2015 r. znak: (...) k. 30- 31 akt adm.).

Z uwagi na niewłaściwą jakość sprzedawanego przez powoda oleju napędowego Prezes URE z urzędu wszczął postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z ujawnieniem nieprawidłowości polegającej na nieprzestrzeganiu obowiązków wynikających z koncesji, tj. warunku 2.2.1., o czym zawiadomiono powoda pismem z dnia 21 maja 2015 r.(k. 1- 2 akt adm.).

Następnie pismem z 25 maja 2015 r. Naczelnik Urzędu Celnego w K., opierając się na wynikach kontroli z 24 i 25 lutego 2015 r. poinformował Prezesa URE o nieprawidłowościach w prowadzonym przez powoda obrocie benzyną Pb95 (k. 11 akt adm.). Do pisma załączono stosowne dowody z dokumentów, jak też faktury poświadczające zakup paliwa wraz z atestami, świadectwami jakości i orzeczeniami laboratoryjnymi, jakimi legitymował się przedsiębiorca (k. 12- 31a akt adm.).

W odpowiedzi z 5 czerwca 2015 r. (k. 32- 70a akt adm.) na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej powód wskazał między innymi, że:

- „W okresie (lipiec 2013) w którym przez funkcjonariuszy Urzędu Celnego w K. została pobrana próbka oleju napędowego tenże produkt nabyłem w firmie (...) Sp. z o. o. (...) co udokumentowane było fakturą vat nr (...) (...) z dnia 24,07,2013. co oznacza iż paliwo w dniu kontroli pochodziło ze znanego źródła. (...) Osobiście nie posiadam laboratorium i możliwości sprawdzenia jakości dostarczanego paliwa a ocena wizualna oraz brak skarg z strony klientów stacji jak i fakt iż sam na potrzeby firmy zużywałem paliwo nie wzbudzały moich podejrzeń co do jakości

dostarczanego produktu. Z firmą (...) SP. Z o. o. krótką współpracę zakończyłem z powodu nie dostarczania mojej firmie świadectwa jakości z w/w dostawy. (...)"

- „W roku 2013 jedynie firma (...) dostarczał mi karty nalewu wydruki z cystern i świadectwa jakości gdyż jestem bezpośrednio jej klientem i dokumenty nalewu były wystawiane na moja firmę. Pozostali dostawcy są hurtownikami i najczęściej świadectwa jakości wystawiane były na całą auto cysternę oczywiście do wglądu każdego z odbiorców. Po dostawie wystawiali dokument WZ a następnie pocztą przesyłali fakturę VAT wraz z kserokopią świadectwem jakości. W obecnym czasie nie posiadałem kserokopiarki. Jednak z tegoż roku nie miałem zwyczaju podpinać tych dokumentów do faktur VAT i uległy one zniszczeniu."

- „Każdorazowo staram się pobierać próbki dostarczonego paliwa bezpośrednio z auto cysterny jeśli istnieje taka fizyczna możliwość. Dopiero po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania przez URE przebadalem na własny koszt próbkę z kontroli z dnia 29 lipca 2013 zabezpieczoną przez Urząd Celny. Jej wyniki (...) niestety pokrywają się i potwierdzają wyniki uzyskane w sprawozdaniu z badań (...)."

- „Ogólna sytuacja finansowa mojego przedsiębiorstwa przedstawia się następująco. Główną gałęzią dochodu jest stacja paliw. Transport obecnie (...) musiałem zredukować z 12 pojazdów do 6 (...) Do działalności związanej z dyskoteką obecnie „dokładamy” ze względu na coraz mniejsze zainteresowanie (...) Posiadam (...) i spłacam regularnie co miesiąc dwa kredyty zaciągnięte na przebudowę stacji paliw i dyskoteki. (...) Poprzedni rok moja firma zakończyła na niewielkim plusie (...)"

- „Moja firma co roku podlega nieustannym kontrolom jednak tylko Urząd Celny jak do tej pory miał jakiegokolwiek zastrzeżenia (...). Na dowód tego przesyłam wyniki tegorocznej kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w K. (...)."

Z uwagi na otrzymanie przez Prezesa URE informacji o niewłaściwej jakości sprzedawanej przez powoda benzyny Pb95, pismem z 27 lipca 2015 r., zawiadomiono go o rozszerzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia mu kary pieniężnej z tego powodu (k. 71- 72 akt adm.).

W odpowiedzi z 10 sierpnia 2015 r. (k. 73- 85a akt adm.) powód wskazał między innymi, że:

- „Naruszenie dotyczące nie spełniania parametrów jakościowych ujawniło się w wynikach badań prowadzonych przez Laboratorium (...) w K. na zlecenie Urzędu Celnego w K. w wyniku kontroli przeprowadzonej na mojej stacji dnia 24.02.2015. Przyczyny ujawnionego naruszenia nie są mi znane jednakże podczas mojej wizyty w laboratorium paliw płynnych w W. gdzie zleciłem zbadanie pod kątem sprawdzenia nieprawidłowości parametrów benzyny pb95 ujawnionych przez Urząd Celny zapytałem Panią Kierownik laboratorium, która przyjmowała zlecenie wykonania badań o ewentualne przyczyny ich powstania. Odpowiedziała iż tego typu niezgodność mogła wynikać w skutek zmieszania benzyny z niewielką ilością ON (np. pozostałości on w węży zlewowym lub armaturze autocysterny lub z niedostosowaniem paliwa do norm panujących w danym okresie roku (paliwo letnie / zimowe)."

- „Do każdej dostawy wymagamy świadectwa jakości dostarczonego produktu. Dostawca Przedsiębiorstwo (...) A. C. w dniu dostawy dostarczył świadectwo jakości nr (...) sporządzone przez Laboratorium (...) w K. (...) jednak podczas dostawy nie okazał dokumentów nalewu."

- „Osobiście nie posiadam laboratorium i możliwości sprawdzenia jakości dostarczanego paliwa mogę jedynie polegać na ocenie wizualnej np. oczko w armaturze dystrybucji auto cysterny oraz spostrzeżeniach wynikający z eksploatacji pojazdów zasilanych danym paliwem. Każdorazowo pobieram próbki dostarczonego paliwa bezpośrednio z auto cysterny. Po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania przez URE. Przebadalem na własny koszt próbkę z kontroli z dnia 24 luty 2015 zabezpieczoną przez Urząd celny. Jej wyniki stanowi załącznik nr 2 (sprawozdanie z badań nr (...)) wyniki niestety pokrywają się i potwierdzają wyniki uzyskane w sprawozdaniu z badań (...) (...)"

- „Stanowi załącznik nr 6 (Reklamacja Jakościowa) skierowana do dostawcy paliwa Przedsiębiorstwo (...) A. C. nie spełniającego wymagań jakościowych. Do dnia dzisiejszego nie dostałem pisemnej odpowiedzi w tej sprawie. Jedynie telefoniczną iż dostawca podają wszelkie działania aby tę sprawę wyjaśnić.”

Pismem z 22 września 2015 r. Prezes URE zawiadomił powoda o zakończeniu postępowania dowodowego oraz poinformował o możliwości zapoznania się w terminie 7 dni od dnia otrzymania powyższego pisma z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Przedsiębiorca nie skorzystał z tego uprawnienia (k. 87- 88 akt adm.).

12 października 2015 r. Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję (k. 88- 92 akt adm.).

Powód w 2014 r. osiągnął przychód z działalności objętej koncesją w wysokości (...) zł (k. 68 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego bezsprzecznie wynika niezachowanie przez P. B. norm jakościowych oferowanego do sprzedaży paliwa, opisanych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1058 ze zm.), skoro parametry oleju napędowego i benzyny sprzedawanych na stacji paliw przekroczyły opisane w ww. rozporządzeniu normy odpowiednio ze względu na destylację do 350 °C oraz temperaturę końca destylacji ((...)). Prowadzi to do konkluzji, iż to powód naruszył warunek 2.2.1. koncesji na obrót paliwami ciekłymi, albowiem zobowiązywał się w nim do niewprowadzania do obrotu paliw o parametrach jakościowych niezgodnych z parametrami określonymi obowiązującym prawem. Dla odpowiedzialności tej nie ma zatem znaczenia, że mógł zakupić paliwo o niewłaściwej jakości od dostawcy, ponieważ to powód będący koncesjonariuszem gwarantował w koncesji obrót paliwem wyłącznie o prawidłowych parametrach opisanych przepisami prawa. Na odpowiedzialność nie ma więc wpływu ustalenie przez powoda dostawcy, od którego zakupił zakwestionowane paliwo skoro sam nie przestrzegał warunku, pod jakim koncesja została mu udzielona.

Stwierdzenie naruszenia przez P. B. warunku udzielonej koncesji zostało wyrażone przez Prezesa URE w pkt I zaskarżonej Decyzji, natomiast powód nie wniósł o jego uchylenie czy zmianę, formułując zarzuty generalnie co do orzeczonej wobec niego kary. Wynika to z faktu, iż powód nie podważał okoliczności sprzedaży na własnej stacji w N. paliwa niespełniającego norm, bowiem jak sam przyznał w toku postępowania administracyjnego sprawdzał poprawność badań laboratoryjnych, które wykazały przekroczenia norm poprzez ponowne badania próbek zakwestionowanych paliw na własną rzecz, które potwierdziły wcześniejsze negatywne wyniki. Toteż należało przyjąć, iż bezsprzecznie doszło do opisywanego w Decyzji naruszenia.

Z kolei wystąpienie naruszenia implikuje nałożenie kary na podmiot niedochowujący wymogów koncesji. Stosownie bowiem do treści art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Naruszenie jednego z warunków koncesji jest zatem wystarczającą przesłanką do zastosowania przepisu art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e. i wymierzenia na tej podstawie, w oparciu o art. 56 ust. 2 powołanej ustawy, kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, gdyż treść przytoczonego przepisu wskazuje na obowiązek ukarania danego przedsiębiorcy w razie stwierdzenia okoliczności podlegających karze.

W niniejszej sprawie fakt samego zachowania powoda, które prowadziło do naruszenia koncesji nie był między stronami sporny. Wobec tego uzasadnionym stało się nałożenie na powoda kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e., gdyż sama odpowiedzialność za naruszenie warunków koncesji jest odpowiedzialnością obiektywną. Nie jest konieczne wykazanie umyślnej albo nieumyślnej winy ukaranego podmiotu. Jednakże nie oznacza to, że nie istnieje możliwość ograniczenia lub wyłączenia przedmiotowej odpowiedzialności (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. sygn. III SK 5/10, LEX nr 622205).

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 lutego 2015 r. (sygn. akt III SK 36/14, LEX nr 1652700), o ile do zastosowania klasycznych sankcji administracyjnych wystarczające jest stwierdzenie obiektywnego stanu niezgodności zachowania adresata z treścią normy, o tyle w przypadku nakładania przez organ kary pieniężnej, wymierzania jej wysokości oraz oceny możliwości odstąpienia od jej wymierzenia, istotną rolę odgrywają czynniki o charakterze subiektywnym, odtwarzane w oparciu o analizę całokształtu zachowania karanego przedsiębiorcy, jego motywacji, kontekstu zarzucanego mu naruszenia, czy chociażby wpływu przedsiębiorstwa na uchybienie obowiązujących norm. Jak podał Sąd Najwyższy, ukształtowała się zatem linia orzecznicza, zgodnie z którą przyjęto, że przedsiębiorstwo energetyczne może uniknąć kary, gdy wykaże, że obiektywne okoliczności danej sprawy uniemożliwiają mu przypisanie odpowiedzialności za naruszenia przepisów ustawy z uwagi na podjęte przez to przedsiębiorstwo działania o charakterze ostrożnościowo- prewencyjnym.

W niniejszej sprawie nie można natomiast przyjąć, aby P. B. powziął stosowne działania o takim charakterze. Powód nie zrobił wszystkiego co było możliwe, aby nie naruszyć warunków koncesji, nie podjął bowiem wszystkich możliwych działań pozwalających na zapobieżenie wprowadzeniu do obrotu paliwa złej jakości. Z materiału dowodowego nie wynika, aby Przedsiębiorca zorganizował obrót w taki sposób, aby wykluczyć sprzedaż paliwa niespełniającego norm. Przedsiębiorca ograniczał się bowiem do sprawdzania przedstawianych mu przez dostawców świadectw jakości oraz oceny wizualnej paliwa, jak też, jak sam podał w toku postępowania administracyjnego, weryfikował paliwo posiłkując się własnymi spostrzeżeniami dotyczącymi eksploatacji pojazdów zasilanych danym paliwem, co należy uznać za działanie spóźnione.

Naruszenie powoda należało zatem przeanalizować przez pryzmat art. 56 ust. 6 p.e., uwzględniając stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Jeśli chodzi o kwestię zawinienia powoda stwierdzić trzeba, że powód nie wykazał się należyłą starannością wymaganą od profesjonalnie działającego na rynku podmiotu. Należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej ocenia się zgodnie z art. 355 § 2 k.c. przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Natomiast wyjątkowy charakter działalności koncesjonowanej przemawia za ustaleniem ponadprzeciętnego poziomu staranności, jaką powinien się wykazać koncesjonariusz. P. B. niewątpliwie takiej staranności nie wykazał.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału, odnośnie oleju napędowego oferowanego na stacji do sprzedaży 29 lipca 2013 roku powód nie dochował należytej staranności przy prowadzeniu koncesjonowanej działalności gospodarczej, gdyż nie posiadał certyfikatu od sprzedawcy spółki (...) potwierdzającego należyłą jakość paliwa. Co więcej uzyskanie takiego certyfikatu post factum okazało się niemożliwe z uwagi na brak odpowiedzi ze strony spółki (...). Odnośnie sprzedaży benzyny postępowanie powoda sprowadzało się głównie do zakupów paliwa u dostawcy, od którego otrzymywał dokumenty potwierdzające zgodność paliwa z obowiązującymi normami. Działanie to nie zapobiegło jednak wprowadzeniu do obrotu paliwa złej jakości. Poleganie bowiem wyłącznie na certyfikatach paliwa i to wystawionych dla paliwa dostawcy czy producenta nie jest wystarczające w kontekście zabezpieczenia przed obrotem paliwem nietrzymającym norm i sprzedażą takiego paliwa konsumentom. Otrzymywane przez powoda świadectwa jakości nie mogły być bowiem dowodami należytej jakości sprzedawanego przez niego paliwa, gdyż dotyczyły one paliwa znajdującego się w zbiornikach dostawcy czy producenta. Opieranie się zatem na przedstawianych przez nich dokumentach dotyczących parametrów fizyko- chemicznych paliwa nie można uznać za działanie przezorne, jakie powinno cechować szczególnie dbałego koncesjonariusza.

Dodania w tym miejscu wymaga, że Przedsiębiorca jako profesjonalista powinien mieć fachową wiedzę i umiejętności, które pozwolą na stworzenie takiego systemu dystrybucji paliw, aby wykluczyć wprowadzenie do obrotu paliwa złej jakości. Tymczasem, jak podał sam powód, w ustawach i rozporządzeniach brak jest wytycznych co do tego jak zabezpieczyć się przed dostawą paliwa niespełniającego norm i był przy tym przekonany, że dostawcy paliw są na bieżąco kontrolowani przez odpowiednie organy na okoliczność tego, czy dostarczane do ostatecznego punktu sprzedaży paliwo spełnia te normy, podczas gdy to właśnie na Przedsiębiorcy ciąży podjęcie dowolnych, lecz skutecznych działań, aby nie dopuścić do zmiany jakości wprowadzonych do obrotu paliw ciekłych. Podsumowując,

w ocenie Sądu, powód nie wykazał, że posiada procedury czy mechanizmy pozwalające uniknąć wprowadzenia do obrotu paliw niewłaściwej jakości. W takiej sytuacji wykonywanie przez Przedsiębiorcę czynności niegwarantujących prawidłowej jakości paliwa należy uznać za niewystarczające przy wykonywaniu działalności koncesjonowanej. Dlatego też należało przyjąć, że stopień zawinienia Przedsiębiorcy był duży.

Przy oznaczaniu stopnia szkodliwości czynu Sąd miał na uwadze orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące przesłanek reżimu społecznej szkodliwości czynu określonej w art. 115 § 2 kk na gruncie Prawa energetycznego. Przede wszystkim zaznaczenia w tym zakresie jednak wymaga, iż olej napędowy sprzedawany przez powoda nie spełniał norm w zakresie destylacji do 350 ° C a benzyna w zakresie temperatury końca destylacji ((...)). Tak więc niestrzymanie parametrów ujawniono w przypadku dwóch rodzajów paliw i to w ramach odrębnych kontroli przeprowadzonych w dużym odstępie czasowym (kontrola z dn. 29.07.2013 r. i 24-25.02.2015 r.). Przy czym w tym drugim przypadku, jeśli chodzi o benzynę, zawyżenie temperatury końca destylacji było wysokie, bo parametr został przekroczony aż o 50,68 %. Natomiast jak wskazał pozwany ma to szczególnie negatywne konsekwencje zarówno dla konsumentów jak i środowiska naturalnego, powoduje bowiem szybsze zużycie paliwa, elementów silnika oraz układu wydechowego. Na skutek niedochowania wskazanego parametru dochodzi do wzrostu zużycia paliwa, niewłaściwej pracy silników, pogorszenia stanu technicznego silnika a w skrajnych przypadkach awarii. Jak zaś stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1728 ze zm.) paliwa transportowane, magazynowane, wprowadzane do obrotu oraz gromadzone na stacjach zakładowych powinny spełniać wymagania jakościowe określone dla danego paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych a także maszynach nieporuszających się po drogach.

W związku z powyższym, a zwłaszcza wobec tego, że złą jakość paliwa odnotowano u powoda dwukrotnie w odniesieniu do różnych rodzajów paliw, a wysokie przekroczenie temperatury końca destylacji ((...)) w benzynie w szczególności z uwagi na wielkość tego przekroczenia skutkuje opisanymi wyżej konsekwencjami, należy stwierdzić, iż Prezes URE miał uzasadnione powody, aby uznać przedmiotowe naruszenie za czyn o dużej szkodliwości.

Jednocześnie należy stwierdzić, że powód nie udowodnił, aby dane przekroczenie parametrów jakościowych nie było szkodliwe, czy też znikomo szkodliwe, zaś jego twierdzenie, iż jakość tego paliwa nie spowodowała żadnych uszkodzeń w pojazdach konsumentów pozostaje gołosłowne. W tym względzie ma bowiem znaczenie, iż w załącznikach do rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych określone zostały parametry paliwa najbardziej korzystne dla konsumentów, środowiska oraz pojazdów nim napędzanych.

Natomiast w odniesieniu do podnoszonej przez powoda okoliczności niewielkiej ilości złej jakości paliwa sprzedanego konsumentom stwierdzić trzeba, że powód nie podał o jaką ilość konkretnie chodzi, kierując zupełnie subiektywną opinię w tym przedmiocie, niepopartą stosownymi dowodami. Przy czym wątpliwości co do niewielkiej ilości sprzedanego paliwa powstają tym bardziej, że ilość ta została oceniona przez powoda w porównaniu z całkowitą roczną ilością sprzedanego paliwa. Powyższe okoliczności zdaniem Sądu świadczą, iż nie można, jak tego domaga się powód, uznać, że jego czyn był szkodliwy w stopniu znikomym, albowiem jego szkodliwość jest duża.

Nie można zatem zastosować w stosunku do powoda odstąpienia od wymierzenia kary, o którym mowa w art. 56 ust. 6a p.e., gdyż stosownie do treści tego przepisu jest to możliwe, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Nie doszło zatem wbrew twierdzeniom powoda do naruszenia powołanego przepisu.

Ponadto w zakresie uprzedniej karalności Sąd uwzględnił, że Przedsiębiorca nie był dotychczas karany za naruszenie warunku 2.2.1 koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

Jeśli chodzi zaś o możliwości finansowe powoda, Sąd posiłkując się informacjami, jak też dokumentami finansowymi przedstawionymi przez niego, uznał, że pozwalają one na wymierzenie wobec niego kary w wysokości 34.000 zł. Podkreślenia wymaga, iż w 2014 r. przedsiębiorca uzyskał przychód z działalności koncesjonowanej w wysokości (...). Wprawdzie powód wskazał, że jego działalność nie jest rentowna, aczkolwiek w danym roku osiągnął dochód ogółem

w wysokości (...) zł. Ponadto, jak podał w toku postępowania administracyjnego, realizuje działania inwestycyjne w postaci przebudowy stacji paliw i dyskoteki w oparciu o udzielone mu dwa kredyty, co wskazuje na stabilną kondycję i rozwój przedsiębiorstwa powoda. Kara co prawda stanowić będzie obciążenie dla powoda i pogorszy jego sytuację finansową, aczkolwiek nie może to przemawiać za jej zmniejszeniem do symbolicznej wysokości, gdyż taka kara nie spełniłaby swojego celu.

Przedmiotowa kara pieniężna w wysokości 34.000 zł ustalona na poziomie (...) przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2014 r. pozostaje więc we właściwej proporcji do uzyskanego przychodu, mieści się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 p.e., jednocześnie jest adekwatna do zawinienia i stopnia szkodliwości popełnionego czynu, dotychczasowej karalności i możliwości finansowych, toteż nie została wymierzona z naruszeniem art. 56 ust. 6 p.e.. Poza tym powinna zadziałać wychowawczo na ukarany podmiot, na tyle, aby uchybienia tego rodzaju nie powtarzały się w przyszłości.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 kpc.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zgodnie z którym strona, która przegrała proces zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do dochodzenia lub obrony jego praw. Na koszty należne Prezesowi URE złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 360 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.) w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

SSO Anna Maria Kowalik